

«Πιζάνειος ἔμπρησμός»:

«Ἐκρινε σήμερον ὁ Οὐρανὸς ἀπὸ τὰ ὑψηλά, ποιοὶ εἶναι κατὰ ἀλήθειαν καὶ σχισματικοὶ καὶ κακόδοξοι αἰρετικοὶ καὶ ἄξιοι τοῦ αἰωνίου πυρὸς»

Ἀθανασίου τοῦ Παρίου

Οὐρανοῦ Κρίσις*

ἤγουν*

Θαῦμα Φρικτὸν

τοῦ θαυματουργικωτάτου Σπυρίδωνος,

διὰ τοῦ ὁποίου ἐματαίωσε τὰς βουλὰς

τῶν παρανόμων Παπιστῶν,

μὴ συγχωρήσας αὐτοῖς νὰ κτίσωσιν Ἀλτάριον*,

ἦτοι θυσιαστήριον, μέσα εἰς τὸν ἐν Κερκύρα ἅγιόν του Ναὸν

***Σημ. ἐπιμ.:** Τῆς Διηγήσεως τοῦ Θαύματος, βάσει τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου «Οὐρανοῦ Κρίσις», Λειψία 1805, προηγεῖται ἓνα Κεφάλαιον: «Πᾶσι τοῖς ἐντενζομένοις...», εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἱερὸς Συγγραφεὺς ἀναφέρεται εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐκδόσεως τοῦ «πονηματίου» αὐτοῦ, ἐπακολουθεῖ δὲ ἕτερον Κεφάλαιον, δοξολογικὸν καὶ εὐχαριστιακόν, τοῦ ὁποίου δημοσιεύομεν ἀκολούθως μόνον τὴν χαρακτηριστικὴν κατακλείδα.*

...Λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ δίκαιον καὶ σωτήριον πρᾶγμα εἶναι καὶ Θεοῦ θέλημα ἀπεδείχθη, πῶς εἶναι νὰ κηρύττωνται τοῦ Θεοῦ τὰ θαυμάσια, διὰ τοῦτο, Χριστιανοὶ Ἀδελφοί, ἔρχομαι νὰ διηγηθῶ εἰς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην τὴν ὑπερφυᾶ καὶ παράδοξον εὐεργεσίαν, τὴν ὁποῖαν ὁ φιλόανθρωπος Κύριος, τώρα εἰς τὸν ἐδικὸν μας αἰῶνα, ἐτέλεσεν εἰς ἡμᾶς, διὰ Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργικωτάτου καὶ πιστοῦ Αὐτοῦ θεράποντος.

Εἶναι σχεδὸν εἰς ὅλους γνωστόν, πὼς ἀκατάπαυστα δὲν λείπει ἐκεῖνος ὁ μέγας Ἅγιος ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτελῇ εἰς τὴν Νῆσον τῶν Κορυφῶν* μεγάλα καὶ ἐξαισία πράγματα, καὶ τοῦτο εἶναι πλέον παρὰ βέβαιον.

Ἄλλ' ὅμως ἐκεῖνο, ὅπου ὑπερβαίνει ὅλα του τὰ ἄλλα καὶ στεφανώνει, διὰ νὰ εἰπῶ ἔτσι, τὰ θαύματα τοῦ Σπυρίδωνος καὶ ὅπου δικαίως δὲν πρέπει νὰ λέγεται ἀπλῶς θαῦμα, ἀλλὰ Θαῦμα Θαυμάτων, ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα καὶ ὀρθότερα, πρέπει νὰ ὀνομάζεται **Κρίσις τοῦ Οὐρανοῦ**, ἐκεῖνο λέγω εἶναι ἡ παραδοξοτάτη καταστροφή τῶν μιαιωτάτων Λατίνων, μὲ τὴν ὁποίαν (τὸ λέγω καὶ σκιρτᾷ τὸ πνεῦμά μου), μὲ τὴν ὁποίαν τοὺς ἀπεδίωξεν ἀτιμότατα ἀπὸ τὸν θεῖον του Ναόν, ὅταν ἐμελέτησαν καὶ ἐγγυὲς ἤλθον νὰ τὸν μολύνουν μὲ τὸ θεοστυγές* τῶν Ἀλτάριον*.

Τοῦτο βεβαιότατα, ἀγκαλὰ* καὶ εἶναι τόσον μέγα, ὅμως εἶναι εἰς ὀλίγους γνωστόν, μὲ τὸ νὰ μὴν εὐρίσκεται εἰς τύπους*, ὅθεν ἐγὼ ζήλω θείῳ κινούμενος, ἀπεφάσισα νὰ τὸ κάμω κοινότατον μὲ τὴν βοήθειαν τῶν τύπων*.

Καὶ λοιπόν, θέλω τὸ περιγράψω ἐντελέστατα καὶ ἀκριβέστατα, ὅσον δύναμαι, διὰ νὰ κινήσω τοὺς φιλοθέους ἅπαντας εἰς ὕμνον καὶ εὐχαριστίαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πιστοῦ Αὐτοῦ Θεράποντος.

Ἦγουν* θέλω τὸ διηγηθῶ πρῶτον, καθὼς εὐρίσκεται γεγραμμένον εἰς ἀνέκδοτον βιβλίον χειρόγραφον, καὶ δεύτερον θέλω ἐξετάσω μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ἀκρίβειαν, τὰς περιστάσεις ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι τὸ καταστήνουσι καθ' ὅλους τοὺς τρόπους ἀνώτερον ἀπὸ κάθε βέλως βλασφημίου καὶ ἀδίκου στόματος.

Ἄς μὴ φανῇ δὲ παράξενον, ὅτι ἓνα τόσον ὑπερμέγα τερατούργημα*, μέχρι σήμερον ἔμεινεν ἀνέκδοτον· ὅτι ἐκεῖνοι ὅπου ἔμελλον νὰ τὸ κοινολογήσουν μὲ τοὺς τύπους* εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν δεσποτεῖαν ἐκείνων, ὅπου ἔπαθον τὴν τοιαύτην αἰσχύνην· ὅθεν καὶ δὲν δύνανται νὰ σαλπίζουν οὕτω περιφανῶς τὰ κατὰ τῶν ἐξουσιαστῶν τους νικητήρια.

Σαλπίζομεν, λοιπόν ἡμεῖς οἱ ὁμόπιστοι καὶ ἀδελφοὶ τῶν Κερκυραίων Ὁρθοδόξων, μὲ τὸ νὰ εὐρισκώμεθα, Θεοῦ Προνοία, μακρὰν ἀπὸ τοὺς φόβους ἐκεῖνους, καὶ μὲ τὸν Προφητάνακτα Δαβίδ, φω-

Ἐπερ᾽ Εἰκῶν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.
Ἐπερ᾽ Μονῆ Διονυσίου, Ἁγίου Ὄρους.

νάζομεν λέγοντες: «ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην· δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ· δεῦτε καὶ ἴδετε, ὡς φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· πῶς καὶ τὶ λογιῆς, δεῦτε ἀκούσατε, καὶ διηγῆσομαι ὑμῖν» (Ψαλμ. μὴ 2, με' 9, ξε' 5, 16).

Κεφάλαιον α'.

Τὴν διήγησιν τοῦ θαύματος περιέχον

Μετὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πόλεως Κερκύρας ἀπὸ τῆς τῶν Ἄγαρηνῶν πολιρκίας, διὰ προστασίας τοῦ θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος, ἥτις ἐλευθερία ἐγένετο εἰς τοὺς 1716, Αὐγούστου 11, ὁ τότε λαχὼν Ἡγεμὼν Ἀνδρέας Πιζάνης, καπιτὰν Γενεράλης* τῶν Κορυφῶν*, βουλόμενος νὰ κάμη μίαν εὐχαριστήριον ἀμοιβὴν πρὸς τὸν Ἅγιον, διὰ τὴν τόσῃν εὐεργεσίαν τῆς ῥηθείσης ἐλευθερίας, ἐσυμβουλευθῆ μετὸν θεολόγον του, Φραγγίσκον Φραγγιπάνην καλούμενον, ὡσὰν τὶ πρᾶγμα νὰ κάμη, ὁποῦ νὰ εἶναι ἀρεστὸν καὶ εὐαπόδεκτον εἰς τὴν Αὐτοῦ Ἁγιότητα.

Ἐκεῖνος τὸν ἀπεκρίθη, πῶς εἶναι λίαν καλὸν καὶ θειότατον ἔργον, νὰ οἰκοδομήσῃ μέσα εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου ἓνα Ἀлтάρι* μαρμαρένιον πολύτιμον, διὰ νὰ λέγεται καθ' ἐκάστην ἐκεῖ μέσα καὶ μία λατινικὴ λειτουργία, «καὶ ἡ ἐξοχότης σου νὰ ἀκούης λειτουργίαν τῆς γλώσσης σου, ὅταν εἰς τοὺς διωρισμένους καιροὺς παρουσιάζῃς ἐκεῖ».

Ἦρесе τῷ Ἡγεμόνι τοῦ θεολόγου ἡ συμβουλή, καὶ παρευθὺς προστάζει νὰ ἐτοιμάζῃται ἡ ὕλη τῆς οἰκοδομῆς· πρὶν ὅμως νὰ ἐτοιμασθῇ ἡ ὕλη, τοῦ ἐφάνη εὐλογον νὰ κράξῃ τοὺς τε ἱερεῖς καὶ Ἰοὺς πατρωνάτους* τοῦ ἀγιωτάτου Λειψάνου τοῦ θεοῦ Σπυρίδωνος, τρόπον τινὰ διὰ νὰ λάβῃ καὶ ἐξ αὐτῶν τὴν εἰς τοῦτο συγκατάνευσιν.

Ἐκεῖνοι, εὐθὺς ὁποῦ ἤκουσαν ἓνα τοιοῦτον ἀνέλπιστον πρᾶγμα, ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν στρογγύλω τῷ στόματι, ὅτι τοῦτο χωρὶς ἄλλο εἶναι μία καινοτομία πολλὰ ἐπιζήμιος, καὶ διὰ τοῦτο κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἤθελον συγκατανεύσει εἰς τὸν σκοπὸν του.

Ὁ Ἡγεμὼν τοὺς ἀπεκρίθη ἐν θυμῷ, πῶς ὄντας αὐτὸς ἐξουσιαστής ὑπέρτατος, καὶ μὴ βουλομένων αὐτῶν, θέλει τελειώσῃ τὸ θέλημά του· καὶ προστάζει νὰ συναχθῇ ἀνυπερθέτως ἡ ὕλη ἕξω ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου.

Συνήχθησαν λοιπὸν ἐκεῖ ἄσβεστος, γύψος, μάρμαρα, καὶ πλάκα ἐκλεκτοῦ μαρμάρου, εὐφυέστατα κατασκευασμένη διὰ Τράπεζαν.

* * *

Ἡ νῆσος Κέρκυρα ἐν σχέσει μετὰ τὴν Ἡπειρον καὶ κάτωθι ἡ πόλις τῆς Κερκύρας μετὰ τὸ παρακείμενον νησίδιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγιγεν ἡ «Οὐρανοῦ Κρίσις».

Ἐκεῖνος τὸν ἀπεκρίθη, ὅτι τὰ ὀνειράτα ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν χρεωστοῦμεν νὰ τὰ πιστεύωμεν, οὔτε παντελῶς νὰ τὰ δεχώμεθα, ὡς πράγματα ἀληθινά: «μάλιστα πρέπει νὰ στοχασθῆς αὐθέντα, πῶς τοῦτο εἶναι ἕνας φανερὸς πειρασμὸς τοῦ δαίμονος, μετὰ τὸν ὁποῖον πάσχει ὁ πολέμιος τῶν καλῶν νὰ διασκεδάσῃ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ ἕνα τέτοιον εὐσεβέστατον ἔργον».

Ἡσύχασεν ὁ Ἡγεμὼν, καταπεισθεὶς εἰς τοὺς λόγους τοῦ θεολόγου του.

Τὴν ἐρχομένην νύκτα, βλέπει πάλιν ὁ Ἡγεμὼν τὸν ἴδιον Μοναχὸν κατ' ὄναρ, σφοδρῶς αὐτῷ ἀπειλοῦντα καὶ λέγοντα: «Ἦξευρε βεβαιότατα, ὅτι ἂν πειράξῃς τὸν Ἅγιον Οἶκόν μου, θέλεις τὸ μετανοήσεις, ὅτε οὐδὲν ὄφελος».

Ἐμφοβὸς ὁ αὐθέντης καὶ ἔντρομος γενόμενος ἀπὸ τὴν στερεὰν ταύτην ἀπόφασιν, δὲν ὑπέμεινε πλέον νὰ γένη ἡμέρα, ἀλλὰ παρευθὺς τὴν ὥραν ἐκείνην εἰσκαλεῖται τὸν θεολόγον του, διηγεῖται πρὸς αὐτὸν ἀπαραλλάκτως τὴν ὄψιν*, τοῦ παρασταίνει τὴν δειλίαν τῆς καρδίας του, καὶ λέγει ὅτι ἀπὸ τόσον φόβον εἶναι κυριευμένος, ὥστε ὅπου δὲν θέλει ἀποκοτῆσαι νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸ τὸ ἔργον.

Τότε ὁ θεολόγος, τονώσας τὸν λόγον, τοῦ λέγει μετὰ ἡγεμονικοῦ παραστήματος: «Αὐθέντα, ἦξευρε, πῶς ἂν συσταλθῆς ἀπὸ τὸ νὰ ἐνεργήσῃς ἕνα ἅγιον ἔργον ὅπου ἀπεφάσιςες νὰ κάμῃς, δὲν παραστήνεσαι εἰς τὸν κόσμον τόσον ὀρθὰ στοχαζόμενος, ὅτι πιστεύεις ὀνειράτα ἐκ συνεργείας τοῦ διαβόλου γινόμενα».

Πλησθεὶς λοιπὸν θάρσους ἐκ τῶν τοιούτων λόγων ὁ Ἡγεμὼν, ἡμέρας γενομένης, ὅπου ἦτον ἡ ἐνδεκάτη τοῦ Νοεμβρίου 1718, ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου χάριν προσκυνήσεως, συν-

ακολουθούσης αὐτῶ καὶ τῆς Αὐλῆς ὅλης, καὶ τοῦ δημοσίου Ἴντζε-
νιέρου*, διὰ νὰ καταμετρήσῃ τὸν τόπον εἰς μῆκος, πλάτος καὶ
ῦψος, διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ αὐτοῦ Ἄλταριου*.

Τότε ὁ τῶν Πρεσβυτέρων γεραίτερος* κύριος Μαρίνος Βούλγα-
ρις Σακελλάριος, παρόντος καὶ τοῦ τότε προεδρεύοντος Μεγίστου
Πρωτοπαπᾶ κυρίου Σπυριδῶνος Βουλγάρεως, παρεστάθη ἐνώπιον
τοῦ Ἡγεμόνος, καὶ μὲ ταπεινὴν φωνὴν παρεκάλουν δεόμενοι ἅπαν-
τες νὰ μὴ κάμῃ τέτοιαν καινοτομίαν, μήπως καὶ δὲν θέλει φανῆ
ἄρεστον εἰς τὸν Ἅγιον.

Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ ἀγριανθεῖς, ἐφοβέρισε μὲ θυμὸν μεγάλον, ὅτι
ἂν δὲν ὑπακούσουν εἰς τὸ θέλημά του, καὶ νὰ ἠσυχάσωσι, θέλει
τοὺς στείλῃ σιδηροδεσμίους εἰς τὴν Βενετίαν, νὰ τοὺς ρίψουν εἰς
τὰ καμαρῶτα*, ὥστε νὰ μὴν ἴδουν πλέον τὸν ἥλιον· «ἐγώ», λέγει,
«δὲν σκοπῶ νὰ κάμω παρανομίαν, ἀλλὰ νὰ πῆξω θυσιαστήριον,
πρᾶγμα θεῖον καὶ Θεῶ εὐάρεστον».

Ἀηληπισμένοι οἱ ἱερεῖς καὶ Ἰοὺς πατρωνάτοι* καὶ κατατρο-
μασμένοι ἀπὸ τὰς ἀπειλάς, ἐπρόστρεξαν αὐτοῖ τε καὶ τῶν ἄλλων
Ὀρθοδόξων οὐκ ὀλίγοι, εἰς τὴν θεῖαν ἀντίληψιν, καὶ ἀνοίξαντες
τὴν ἱερὰν Λάρνακα τοῦ μεγάλου Πατρός, ἔψαλον Παράκλησιν,
χύσαντες θερμὰ δάκρυα, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν κακὸν σκοπὸν τοῦ
Ἡγεμόνος.

* * *

Πρὸς τὸ μεσονύκτιον, ὅπου ἔφερνε τὴν δωδεκάτην ἡμέραν
τοῦ Νοεμβρίου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμελλον νὰ ἔμβουν οἱ τεχνῖται νὰ
δουλεύσουν, ἰδοὺ γίνονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ κεραυνοὶ
ἀλλεπάλληλοι.

Τότε δὴ καὶ ὁ φύλαξ τῆς αὐθεντικῆς Μονετζιόνος*, βλέπει ἓνα
Μοναχόν, μὲ ἓνα δαυλὸν* ἀναμμένον εἰς τὴν χεῖρα, πλησιάζοντα εἰς
αὐτόν· ὁ φύλαξ, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὸν ἐρωτᾷ καὶ ἅπαξ καὶ δις
«ποῖος εἶσαι σύ; καὶ ποῦ ὑπάγεις;».

Καὶ ἐπειδὴ οὐδεμίαν ἀπόκρισιν ἐλάμβανεν, ἐσήκωσε τὸ πυρο-
βόλον του ὄπλον, εἴτε τουφέκι, διὰ νὰ τὸν ἀποκτείνῃ.

Τότε ὁ Μοναχὸς ἅμα ἀπεκρίθη: «Ἐγὼ εἶμαι
ὁ Σπυριδῶν», καὶ ἅμα τοῦτο εἰπὼν, ἤρπασεν
αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἀπεσφενδό-
νισεν ἔξω, εἰς τὴν λεγομένην Σπιανάδα*
τῆς πόλεως Κερκύρας, πλησίον εἰς τὴν
Ἐκκλησίαν τοῦ Ἐσταυρωμένου· ἐκεῖ εὐ-
ρέθη ὀρθιος εἰς τοὺς πόδας του, καθὼς ἦτον
μὲ τὸ ὄπλον του.

Καὶ παρευθὺς ὕστερα ἀπὸ τοῦτο, ἀναψεν ἡ ἀποθήκη τῆς Μονετζίονος* καὶ ἡ ταύτης ἑξαψις πάσας ἀνέτρεψε τὰς οἰκοδομάς, ὅπου ἦτον ἐκεῖ μέσα εἰς τὸ Καστέλλι*, τὸ τε Παλάτιον τοῦ Ἡγεμόνος καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτό.

Καὶ ὁ μὲν Ἡγεμὼν εὐρέθη νεκρὸς ἀπὸ δύο δοκάρια, ὅπου τοῦ περιέσφιγγον τὸν τράχηλον, τρόπον τινὰ ὡσὰν διωρισμένα διὰ νὰ τελειώσουν τὸ τοιοῦτον ἔργον, ὁ δὲ θεολόγος εὐρέθη ἔξω ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον, μέσα εἰς τὸ χαντάκι ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον συρρέουσι καὶ στραγγίζουσιν ἡ βρώμαις ὄλαις τῶν ἀποπάτων τοῦ ἄστεως, διὰ χειρὸς ἔχων τὴν αἰσχύνην τῆς σαρκός του, ἄξια προοίμια λαβὼν τῆς μισθαποδοσίας τῆς ἀρίστης συμβουλῆς του καὶ τῆς λαμπρᾶς του πολιτείας.

Ἀπώλετο δὲ καὶ πολλὸς λαὸς ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ἕκ τε τῆς αὐλῆς τοῦ Ἡγεμόνος, καὶ τῶν ἐκτός, ψυχαὶ ὡς ἔννεακόσαι.

Συνέβησαν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἄλλα δύο φοβερὰ σημεῖα.

Πρῶτον· Κανδήλαν μεγάλην ἀργυρὰν εἶχε κρεμάσει ἀφιέρωμα ὁ Ἡγεμὼν ἔμπροσθεν τοῦ ἀγίου Λειψάνου, καὶ αὐτὴ τὴν ἰδίαν νύκτα ἔπεσε χαμαὶ καὶ συνετρίβη τὴν βάσιν, μηδὲ μιᾶς ἄλλης μηδὲν ὅμοιον παθούσης, ἀπὸ τόσας πολλὰς ὅπου ἐκεῖ κρέμανται, καὶ μὲ ὄλον ὅπου ἐκρέματο ἀπὸ μίαν ἄλυσιν πολλὰ δυνατὴν· φαίνεται καὶ τὴν σήμερον τὸ πάθος τῆς Κανδήλας, ἡγουν* τὸ τῆς βάσεως, ἐπειδὴ ἔτσι καθὼς εὐρέθη, πάλιν τὴν ἐμετακρέμασαν, καὶ μένει μαρτυροῦσα τὸ συμβὰν μὲ ἀλαλήτους φωνάς.

Δεύτερον· Ἐκείνην τὴν ὥραν καὶ τὴν στιγμὴν, καθὼς ὕστερον ἐξετάσαντες ἐβεβαιώθησαν, μία φλογερὰ σαγίτα, ἡγουν* ἀστροπελέκι, ἐκτύπησε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἡγεμόνος ἐν τῇ Βενετία, καὶ τὴν κατέκαυσε, χωρὶς νὰ πάθῃ ἄλλο τι τῶν τῆς οἰκίας οὐδὲν κακόν, τὸ ὁποῖον καὶ ἐξήγησαν εὐθὺς διὰ κακὸν οἰωνὸν περὶ τοῦ αὐτοῦ Ἡγεμόνος οἱ ἐκεῖ ὄντες ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ συγγενεῖς καὶ οἱ λοιποὶ λατῖνοι λαϊκοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοί.

Ὁ δὲ πρεβεδοῦρος* καλούμενος, ὁ λατινεπίσκοπος καὶ ἄλλοι ἐξουσιασταὶ καὶ ἰδιῶται, ὅσοι ἐκατοίκουν μέσα εἰς τὴν πόλιν Κερκύρας, ἐνταῦθα γάρ ἐστι καὶ τὸ παλάτιον τοῦ λατινεπισκόπου, καὶ ἄλλων πλείστων, οἱ λοιποὶ λέγω τοῦτοι ἔδωκαν προσταγὴν νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου ἡ συναχθεῖσα ἐκεῖσε ὕλη, ὡς προεῖρηται.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἄλλως ὠκονόμησαν, τὴν δέ γε πλάκα, ὅπου ἠτοιμάσθη διὰ τράπεζαν, φέροντες ἀπέθηκαν διὰ τιμὴν εἰς τὸν λε-

γόμενον Δόμον*, ἤτοι εἰς τὸν Ναὸν τῆς ἰδικῆς των Μητροπόλεως, εἰς τὸ μέγα Ἄλτάρη* καλούμενον· ἐκεῖ ὄραται, ἀκουμβισμένη χαμηλὰ κατὰ τὸ πλάγιον, μέχρι τῆς σήμερον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατιώτης, ἤτοι ὁ φύλαξ τῆς Μονετζιόνοζ*, ἡμέρας γενομένης, ὅλος ἐνθουσιῶν ἐβόα φωνῇ μεγάλη καὶ ἐκήρυττε λέγοντας: «ὁ Ἅγιος Σπυρίδων ἔκαμεν αὐτὰ τὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ πράγματα!», καὶ καταλεπτῶς ἐδιηγείτο ὅλην τὴν ὑπόθεσιν, οἱ Λατίνοι μὴν ὑποφέροντες τὴν αἰσχύνην, μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀπέπεμψαν αὐτόν.

* * *

Αὐτὴ εἶναι ἡ Διήγησις τοῦ φρικτοῦ Τεραστίου, τοῦ ἐν τῇ πόλει τῆς Κερκύρας τελεσθέντος, διὰ τοῦ εὐηκόου Προστάτου αὐτῆς καὶ ὅλης τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας θειοτάτου Σπυρίδωνος.

Πρέπει τώρα νὰ θεωρήσωμεν καταλεπτῶς καὶ ἐπιμελῶς τὰ περιστατικὰ ἐκεῖνα, ὅπου τὸ καταστήθουν ἀναντίρρητον, διὰ νὰ μὴν ἠμποροῦν οἱ ἐχθροὶ τῆς ἀληθείας νὰ φλυαροῦν λέγοντες, ὅτι νὰ ἐστάθῃ ἓνα συμβεβηκός* ὁ ἐμπρησμός τῆς ἀποθήκης, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Ἅγμων καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀπώλοντο.

Κεφάλαιον β'.

Ὅτι ὁ ἐμπρησμός τῆς ἀποθήκης ὄντως ἔργον ἐστάθῃ τοῦ Οὐρανοῦ

Ὅσον διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους, ὅπου κατοικοῦν εἰς τὴν Νῆσον ἐκείνην τῶν Κορυφῶν*, καὶ ὁμοίως τῶν πέριξ Νήσων, ἤγουν* Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Ἁγίας Μαύρας καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἀκόμα διὰ ὅλους τοὺς Ἡπειρώτας, ὅπου γειτονεύουν εἰς τὴν Νῆσον ἐκείνην, καμμίαν ἀμφιβολίαν δὲν ἔχομεν, πῶς ὅλοι εἶναι πληροφορημένοι καὶ ἀδιστακτικῶς καταπεισμένοι, πῶς ἡ καταστροφὴ ἐκείνης τῆς Ἀκροπόλεως, δὲν ἔγινε κατὰ συμβεβηκός*, ἀλλὰ κατὰ Θεομηνίαν τοῦ Οὐρανοῦ.

Τοῦτο ὅλοι ἀμεταθέτως φρονοῦσι, καὶ τοῦτο πρὸς τοὺς ἐπιδημοῦντες ἐκεῖσε ξένους Ὀρθοδόξους κηρύττουσι διὰ στόματος, καὶ εἰς τὸν Δόμον* αὐτοὺς φέροντες χάριν περιηγήσεως, μυστικωτέρῳ δακτύλῳ τὴν κειμένην ἐκεῖσε πλάκα τοῦ Ἄλταρίου* μετὰ χαρᾶς δείχνουσι.

Λοιπὸν ὅλος ὁ ἐδικός μας ἀγὼν εἶναι, ὄχι μόνον νὰ κοινολογήσωμεν τὸ Θαῦμα εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ ἀδελφούς μας Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀποδείξωμεν πῶς εἶναι ὄντως θαῦμα, καὶ θαυμάτων μέγιστον, ὄχι δι' αὐτοὺς τοὺς Ὀρθοδόξους, οἱ ὁποῖοι

εὐγνωμόνως καὶ ἐν ταπεινώσει ψυχῆς θέλουσι τὸ δεχθῆ καὶ θέλουν δοξάσουν τὸν Κύριον, ἀλλὰ διὰ ἐκείνους τοὺς αὐθάδεις, ὅπου εὐκόλα θρασύνονται νὰ ἐναντιώνονται εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ Πνεύματος.

* * *

Λοιπὸν εἶναι χρεία πρῶτον νὰ περιγράψωμεν, ὅσον εἶναι δυνατόν, μὲ τὸν λόγον τοὺς τόπους ἐκείνους, τὶ λογιῆς εἶναι. Ὁθεν καὶ διὰ περισσοτέραν σαφήνειαν τῶν λεγομένων, θέλομεν ἐκδώσει καὶ τὴν **ἰχνογραφίαν** τῶν αὐτῶν τόπων, καθὼς ἔτι σώζονται εἰς τὴν μνήμην μας, ὅπου κατὰ μαθήσεως ἔρωτα ἐκεῖσέ ποτε διελθόντες τοὺς εἶδομεν.

Τὴν πόλιν τῆς Νήσου Κερκύρας οἱ ἐντόπιοι τὴν ὀνομάζουν Χώραν, μὲ τὸ ὅποιον ὄνομα φανερώνουσιν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν καθολικὴν πόλιν, ξεχωρίζοντες τὴν ἀπὸ τὰ Βαρούσια καὶ Καστέλλια*, ὅπου παρέκκενται ἔξωθεν τριγύρου εἰς αὐτὴν.

Ἡ Χώρα, ὡς λέγουσι, τὸ πάλαι ἦτον ἀτείχιστος· τὴν σήμερον εἶναι τειχογυρισμένη μὲ τειχόκαστρον ἰσχυρότατον, καθὼς τὸ βεβαιώνει καὶ ὁ γεωγράφος Μελέτιος.

Κεῖται πρὸς τὸ βόρειον μέρος, ἄντικρυ τῆς Ἡπείρου, ἤτοι τῆς νῦν καλουμένης Ἀρβανητίας. **Εἰς** αὐτὴν μέσα κατοικεῖ ὁ πλείστος λαὸς καὶ τῶν Ῥωμαίων* καὶ τῶν Ἰταλῶν, οἱ δὲ λοιποὶ κατοικοῦσιν εἰς τὰ ἐκτὸς Βαρούσια, ὅπου εἶναι δύο, Γαρίτσα πρὸς ἀνατολὰς καὶ Μανδοῦκι πρὸς δυσμὰς.

Μέσα εἰς τὴν Χώραν εἶναι καὶ ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου καὶ ἡ Μητρόπολις τῶν Δυτικῶν. **Ἐκεῖ** εἶναι ἡ Σπιανάδα*, τὴν ὁποῖαν ἀναφέρει ἡ διήγησις. **Ἐκεῖ** καὶ ἡ προειρημένη Ἐκκλησία τοῦ Ἐσταυρωμένου, εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ὀσπητίων, εἰσερχομένου σου ἀπὸ τὴν Σπιανάδαν*, εἰς τὸν κοινὸν δρόμον τῆς Πόλεως, οἰκοδομημένη.

Ἀποψις τῆς πόλεως Κερκύρας καὶ τοῦ παρακειμένου νησιδίου, εἰς τὸ ὅποιον ἔγινεν ἡ «Οὐρανοῦ Κρίσις». Χάρτης τοῦ 1575.

Ἡ Σπιανάδα* ἐκτείνεται κατὰ μῆκος ἐπὶ πολὺ, ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμᾶς. **Τὸ** πλάτος τῆς εἶναι καὶ αὐτὸ ἰκανόν, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τὰ ὀσπήτια τῆς Χώρας ἕως εἰς τὸ τειχόκαστρον πρὸς βορρᾶν. **Εἶναι** τόσον ἐπίπεδος, καὶ τόσον ὁμαλή, ὅπου σχεδὸν μιμεῖται μαθηματικὴν ἐπιφάνειαν.

Εἶναι λοιπόν, ὡς εἶπον, ἡ Χώρα ὅλη τειχογυρισμένη με δυνατότατον τειχόκαστρον. **Τούτου** τὸ βόρειον μέρος βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ὅπου μεσολαβεῖ μεταξὺ τῆς Νήσου καὶ τῆς ἄντικρυ Ἡπείρου.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς Χώρας, ἤγουν* τὸ βόρειον, παράκειται κοντὰ εἰς τὴν χώραν Νησιδίων, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξέχουσιν εἰς ἰκανὸν ὕψος δύο κορυφαὶ καὶ λέγουσι τινές, ὅτι ἐκ τούτων τῶν δύο Κορυφῶν* πατρωνομάσθη καὶ ἡ Χώρα καὶ ἡ Νῆσος ὅλη Κορυφαί* ἢ Κορυφοί*.

Τοῦτο τὸ νησιδίων δὲν εἶναι ἔρημον· εἶναι μάλιστα Καστέλλι* δυνατότατον καὶ καλὰ κατοικημένον. **Τοῦτο**, ὡς πρὸς πεζοὺς ἐχθροὺς ἔχει ὀλοτρύγυρά του, ὡσὰν ἰσχυρώτατον τειχόκαστρον, τὴν θάλασσαν ἰκανοῦ βάθους. **Ὡς** δὲ πρὸς θαλασσινοὺς εἶναι καὶ αὐτὸ ὀλοτρόγυρα τειχογυρισμένον με δυνατότατον καὶ ὑψηλώτατον τειχόκαστρον. **Ὀνομάζεται** κοινῶς Τσιταδέλλα*, ἤγουν* πολίχνιον, ἢ ἀληθέστερον εἰπεῖν, Ἀκρόπολις· ὡσὰν ὅπου ἐν καιρῷ κινδύνων, αὐτὴ τὴν τρόπον τινὰ ἐπαγγέλλεται τὸ ἀνάλωτον.

Διὰ τοῦτο ἐκεῖ μέσα, εἰς ὑπόγειον τόπον τῶν ἐκεῖ Κορυφῶν*, εἶναι ἡ ἀποθήκη ὅλης τῆς αὐθεντικῆς Μονετζιόνος*· καὶ ἐντεῦθεν μεταδίδεται εἰς ὅλα τὰ καστέλλια* καὶ τοὺς πύργους. **Τῆς** ἀποθήκης ταύτης τὴν Πόρταν, αἰείποτε ἡμέραν καὶ νύκτα, κατὰ τὴν εὐρωπαϊάν συνήθειαν, φυλλάττει διωρισμένος Σολδατός*, ἤγουν* στρατιώτης.

Ἐκεῖ μέσα εἶναι καὶ τὸ Γενεραῶτον*, ἤγουν* τὰ παλάτια τοῦ Ἡγεμόνος, καὶ ἄλλων πολλῶν ἀξιωματικῶν.

Ἀπέχει λοιπόν τὸ τειχόκαστρον τῆς χώρας, ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον τῆς Ἀκροπόλεως ταύτης, ὡσεὶ λίθου βολῆν. **Κάτω** δὲ μεσολαβεῖ, ὡς εἴρηται, θάλασσα, διὰ τῆς ὁποίας καὶ χωρίζονται. **Εἰσέρχονται** δὲ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν καὶ ἐξέρχονται οἱ ἄνθρωποι διὰ Γεφύρας ξυλίνης, τὴν ὁποίαν κάτωθεν βαστάζουσι κολῶναις κτισταί, πλατεῖαι ὅσον καὶ ἡ Γέφυρα.

Ἔως εἰς ἓνα μέρος, διωρισμένον, τῆς νυκτός, εἶναι ἄδεια νὰ εἰσέρχονται καὶ νὰ ἐξέρχονται οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος

εις τὸ ἄλλο, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο εἰς τὸ ἄλλο διὰ τὰς χρείας των. **Φ**θάνωντας ἢ διωρισμένη ὥρα, κλείονται αἱ θύραι, καὶ ἐκεῖναι τῆς Ἀκροπόλεως καὶ αὗται τῆς Χώρας· κλείονται δέ, κατὰ τὴν εὐρωπαϊάν τάξιν καὶ συνήθειαν, ὥστε ὁποῦ εἰς τὸ ἐξῆς εἶναι ἀδύνατον ἢ νὰ εἰσεέλθῃ ἢ νὰ ἐξέλθῃ τινάς.

* * *

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἤγουν* καθὼς περιεγράψαμεν τοὺς τόπους καὶ καθὼς εἰς τὴν **ἰχνογραφίαν** φαίνονται, ποῖος θέλει εὐρεθῆ τόσον θρασύς πυρρωνιστής*, ὥστε ὁποῦ νὰ τολμήσῃ νὰ ὀνομάσῃ συμβεβηκὸς* ἓνα τόσον φοβερὸν Ἔργον, τὸ ὁποῖον τόσα ἄλλα θαύματα περικυκλώνουσι καὶ τὸ συστήνουσι πανταχόθεν, διὰ ἓνα φρικτὸν ἔργον τοῦ Οὐρανοῦ;

Ἔστω γάρ, ἃς δώσωμεν πρὸς ὥραν, ὅτι κατὰ συμβεβηκὸς* καὶ ὄχι ἐκ θείας ὀργῆς ἔπεσεν ὁ κεραυνὸς εἰς τὴν Μονετζιόν*.

Ὁ Σολδατός* πόθεν εὐρέθῃ εἰς τὴν Σπιανάδα*; **Π**ῶς ἄφησε τὸ πόστον του, καὶ ἔλειψε ἀπὸ τὸ χρέος του, διὰ τὸ ὁποῖον ἀπόκειται κεφαλικὴ τιμωρία, ὅποιος κἄν μίαν στιγμὴν ἢ ἓνα πάτημα λείψῃ ἀπὸ τὴν τάξιν του; **Ἀ**λλὰ καὶ πῶς ἦτο δυνατὸν ἄλλως νὰ γένη εἰς ἓνα καιρόν, ἦτοι μεσονυκτίου, ὁποῦ ἦτον δυνατὰ καὶ ἀσφαλέστατα κλεισμέναις οἱ πόρταις καὶ τῶν δύο Κάστρων;

Ἡ Κανδήλα εἰς ὃν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυριδωνος.

Ἀφιέρωμα τοῦ δυστυχοῦς Ἀνδρέου Πιζάνη. Μάρτυς ἀδιάφυστος τοῦ Θαύματος τῆς 12.11.1718.

Στοχάζομαι τί ἔχει νὰ ἀποκριθῇ ὁ συκοφάντης· ὅτι δηλαδὴ τιναχθεῖσα ἡ γῆ, τὸν ἐπέταξεν ἐκεῖ, καθὼς συμβαίνει πολλάκις καὶ εἰς τὰ φουρνέλα, ὁποῦ ἀκοντίζονται μακρὰν πέτραις μεγάλαις. **Ἔ**στω· ἀλλὰ πῶς καὶ ζωντανόν; **Σ**χεδὸν ἀδύνατον εἶναι, πρῶτον μὲν ἀπὸ τὸν σφοδρότατον ἐκείνον τιναγμὸν τῆς γῆς νὰ ἠμπορέσῃ νὰ μείνῃ ζωντανός· δεύτερον, καὶ τὸ νὰ ἀποσφενδονισθῇ ἓνα τόσον διάστημα, ὁποῦ δύναται νὰ εἶναι περισσότερο ἀπὸ μίλιον, καὶ νὰ βαστᾷ καὶ εἰς τὸν ὤμόν του τὸ ὄπλον του, πῶς ἠθελε γένη ἄνευ θαύματος ἓνα τοιοῦτον ἔργον εἰς τὸν ἐχθρόν;

Ἡ Κανδήλα τοῦ Ἡγεμόνος, διατί μόνῃ ἐκεῖνῃ νὰ πέσῃ εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ μὲ ὄλον ὁποῦ ἐκρέματο ἀπὸ δυνατὴν ἄλυσιν, καθὼς ἢ αὐτὴ οὔσα καὶ τὴν σήμερον φαίνεται; **Τ**οὺς Ὁρθοδόξους νομίζω εἰς τοῦτο θέλεις συκοφαντήσεις, πῶς ἐκεῖνοι νὰ ἔκα-

μαν τούτην τὴν ἐπιβουλήν, τὸν ὄλεθρον μαθόντες τοῦ Ἡγεμόνος. Ἀλλὰ δὲν ἔχει τόπον παντάπασι μία τόσοσ ψυχρὰ συκοφαντία. Ἐπειδὴ, πρῶτον εἶδον πεσμένην τὴν Κανδήλαν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ὄρθρου, καὶ ἡμέρας γενομένης ἔμαθον καὶ τὸν θάνατον τοῦ Ἡγεμόνος. Ἐπειτα καὶ τι κέρδος εἶχον, μὲ τὸ νὰ ρίψουν κάτω τὴν Κανδήλαν, ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ τὸ καταλάβω.

Τί ἄλλο τέλος πάντων σοῦ μένει νὰ συκοφαντήσης;

Ἡ ἐν Βενετία πυρπόλησις τῆς εἰκόνοσ τοῦ Ἡγεμόνοσ, τάχα θέλεισ τολμήσεισ νὰ εἰπῆσ, ὅτι καὶ τοῦτο κατὰ συμβεβηκόσ* ἔγινεν; Ἀλλὰ κατὰ ἀλήθειαν μία τόση αὐθάδεια, καὶ μία τόσοσ βδελυκτὴ ἀγνωμοσύνη, εἰς τόσοσ ὀλοφάνερα σημεῖα, τίποτασ δὲν διαφέρει, ἀπὸ τὸ νὰ τὰ εἰπῆ καὶ ὄλα ψεύματα καὶ ὄλωσ ἀνύπαρκα.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὄχι, δὲν εἶναι ψεύματα. Ἐστάθη βεβαιότατα ὁ ἐμπρησμός, καὶ τὰ ἐξῆσ ἅπαντα, καὶ βεβαιώνει ταῦτα ἡ κοινὴ φωνὴ τῶν Κερκυραίων, ὀποῦ καὶ τὰ εἶδαν, καὶ τοὺσ φόβουσ ἐκείνουσ ἔπαθον. **Κ**αὶ ὕστερα ἀπὸ τούτουσ τὸ βεβαιώνει ἡ ὀμοφωνία τῶν πέριξ Νήσωσ καὶ τῶν γειτόνων Ἡπειρωτῶν.

Λοιπόν, ὄντασ βέβαιοσ, πῶσ ἔγινεν ὁ ἐμπρησμόσ καὶ τὰ ἐξῆσ ἅπαντα, ἐξ ἀνάγκησ πρέπει νὰ ὀμολογήσωμεν, πῶσ καὶ ἔργα ἐστάθησαν αὐτὰ ὄλα τῆσ θείασ δυνάμεωσ.

Ἐπειδὴ τόσοσ πολλὰ, ἦγουν* πρῶτον ὁ ἐμπρησμόσ τῆσ ἀποθήκησ· δέυτερον ἡ μετατόπισις τοῦ στρατιώτου· τρίτον ἡ πτώσις τῆσ Κανδήλασ· τέταρτον ἡ ἐν τῆ Βενετία κατάκαυσις τῆσ εἰκόνοσ, κατὰ τὴν αὐτὴν ὤραν· πέμπτον ὁ τρόποσ ὀποῦ εὐρέθη φονευμένοσ ὁ Ἡγεμόν, ἦγουν* ἀπὸ τὰ δύο ἐκείνα δοκάρια, τὰ ὀποῖα ὡσάν διωρισμένα συνέδραμον, διὰ νὰ τοῦ σφίγξουν θανασίμωσ τὸν λαιμόν, ἀπὸ τὸν ὀποῖον ἐξήρχοντο ὑπερήφανεσ ἐκείναισ ἀπειλαῖσ· ἔκτον τὸ ἄτιμον ἐκεῖνο ρίψιμον τοῦ θεολόγου ἐξω τοῦ ἄστεωσ μέσα εἰς τὸν βόρβορον, ἀπὸ ἐκεῖ ὀποῦ ἐκοιμᾶτο καλὰ σκεπασμένοσ, κατησφαλισμένοσ μέσα εἰς τὰ αὐθεντικὰ παλάτια.

Ὅλα αὐτὰ λέγω, καὶ ἄλλα ἴσωσ τούτων πλείονα, τίσ θέλει εὐρεθῆ τόσοσ ἄλογοσ, ὡστε ὀποῦ νὰ θέλῃ νὰ διῖσχυρίζεται, πῶσ ἐσύντρεξαν καὶ ἔγιναν οὔτω κατὰ συμβεβηκόσ* ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου*; Ἀδύνατον, ἀδύνατον εἶναι ὄλα τούτα ἐκ συμφώνου, ἔτσι ἀπὸ μίαν ἄλογον φοράν, νὰ γένουν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν νύκτα.

Καὶ ἐπειδὴ ὡσ προδεδεικται, ἀναντιρρήτωσ ἔγιναν, ἄλλὰ κατὰ συμβεβηκόσ* νὰ ἔγιναν εἶναι ἀδύνατον, ἐξ ἀνάγκησ πρέπει νὰ ὀμολογήσῃ κάθε ἐναντίον στόμα, πῶσ ὄλα ἐστάθησαν ἀποτελέσματα

της Παντουργοῦ δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ὡσάν ὁποῦ ὄλα ἐνεργήθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ τοῦ χρόνου, εἰς διαφόρους τόπους, κατὰ διαφόρους τρόπους, διὰ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τέλος, τοῦτ' ἔστι διὰ νὰ μὴ γένη τὸ ἔργον ἐκεῖνο τὸ παρανομώτατον, καθὼς καὶ δὲν ἔγινεν.

Ἀνίσως ὁ Ἡγεμὼν ἤθελεν εὐρεθῆ μόνον ἀποθαμμένος, ἢ ἀπὸ τὸν σεισμὸν τῆς Ἀκροπόλεως, ἢ καὶ ἄνευ τοῦ σεισμοῦ, δὲν ἠθέλαμεν λάβει παρευθὺς μίαν μεγάλην ὑποψίαν, μήπως ὁ θάνατος ἐκεῖνος συνέβη εἰς αὐτὸν ἀπὸ θεομηνίαν, διατι οὔτε τῶν ἱερέων τὰς δεήσεις ἐδέχθη, ἀλλὰ καὶ ἐφοβέρισε νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὰ καμαρῶτα* νὰ μὴν ἰδοῦν πλέον ἥλιον, οὔτε εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἁγίου ἐπέισθη, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπροτίμησε τοῦ καπνολόγου* τὴν συμβουλήν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θαυματουργικώτατος Σπυρίδων τοῦ ἔκοψε τὴν ζωὴν, διὰ νὰ μὴ φέρῃ εἰς ἔργον τὴν παράνομόν του βουλήν. **Ναὶ** βεβαιότατα, μὲ κάθε δίκαιον, δι' αὐτὰ ὄλα μεγάλην καὶ δυνατὴν ὑποψίαν θεομηνίας ἤθελε μᾶς δώση μόνος ὁ θάνατός του.

Ἀλλὰ τώρα, ὁποῦ ἔχομεν τόσα μεγάλα σημεῖα, ὁποῦ κάθε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἓνα μέγα θαῦμα, ποῦ μένει πλέον καμμία ἀμβολία, πῶς ὁ ἐμπρησμὸς καὶ ἐπομένως ὁ θάνατος τοῦ Ἡγεμόνος ἐστάθη τῶντι ἔργον θεϊκῆς ὀργῆς;

Ἐπειδὴ, πῶς δὲν εἶναι θαῦμα τὸ νὰ πέσῃ ἡ Κανδηλά, χωρὶς καμμίαν αἰτίαν, καὶ μόνη ἐκεῖνη τοῦ Ἡγεμόνος καὶ ὄχι ἄλλη; **Πῶς** δὲν εἶναι θαῦμα, τὸ νὰ ὑπάγουν δύο ἄψυχα ξύλα ἐκ συμφώνου νὰ πνίξουν τὸν Γενεράλην*; **Πῶς** δὲν εἶναι θαῦμα τὸ νὰ εὐρεθῆ ὁ θεολόγος ἔξω ἀπὸ τὰ παλάτια, ἔξω ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον, μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν συγκαμερώτατον βόρβορον; **Πῶς** δὲν εἶναι θαῦμα τὸ νὰ ὑπάγῃ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀστροπελέκι νὰ καύσῃ τὴν εἰκόνα του, λέγω τοῦ Ἡγεμόνος, εἰς τὴν Βενετίαν;

Ναὶ βεβαιότατα, ὄλα αὐτὰ θαύματα εἶναι καὶ ὄλα αὐτὰ κάνουνσιν ἀναντίρρητον τὴν θεϊότητα τοῦ πρώτου Θαύματος, ἤγουν* τοῦ ἐμπρησμοῦ.

Ἀλλ' ἐκεῖνο, ὁποῦ μοῦ γεμίζει χαρὰν τὴν ψυχὴν, καὶ ὁποῦ μὲ κάνει νὰ φωνάξω μὲ τὸν θεόσοφον Ζοροβάβελ καὶ νὰ εἰπῶ: «εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας· ἡ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ζῆ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος» (Ἐσδρ. δ' 38)· ἐκεῖνο λέγω, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἔχω ὄλην τὴν πεποίθησιν, ἦδη κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας, σαλπίζω τὰ νικητήρια, εἶναι ἡ τοῦ στρατιώτου μετὰθεσις.

Ἡξευρε βεβαιότατα ὁ θεϊώτατος Πατὴρ, πῶς δύνανται νὰ κινηθοῦν κατὰ τοῦ θεοῦ τούτου Θαύματος γλωσσαι βλάσφημοι, διὰ

τοῦτο πρὸ τῶν ἄλλων πάντων, ἐμετατόπισεν ἔξω εἰς τὴν Σπιανάδα* ζωντανὸν τὸν φύλακα, διὰ νὰ τὸν ἔχη ἔπειτα κήρυκα περιτράνον καὶ μεγαλοφωνότατον, ὧν τε ἤκουσεν, ὧν τε εἶδε καὶ ὧν αὐτὸς ἔπαθε.

Λέγε, λοιπὸν ἐσύ, καλὲ στρατιῶτα, ποῖος ἔβαλε τὸ πῦρ εἰς τὴν ἀποθήκην;

Id San Spiridion ha fatto questo feribile Caso. 'Ο ἅγιος Σπυρίδων ἔπραξε τοῦτο τὸ φοβερὸν ἔργον.

Ἔτσι ἡμέρας γενομένης, ἐνθουσιῶν ἐφώναζε, λέγωντας, ὅτι ἐγὼ τὸν εἶδα, ὅπου ἤρχετο ἐπάνω μου με δαυλὸν* ἀναμμένον εἰς τὴν χεῖρα, προσθέτωντας καὶ τὰ λοιπά, ὅπου εἶπαμεν εἰς τὴν Διήγησιν.

Κοντὰ δὲ εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ στρατιώτου, ἐμαρτύρησε καὶ ἓνας ἄρχων Βενετσιάνος, ὅστις ἐκατοῖκει εἰς τὴν Χώραν. **Κ**αὶ ἐμαρτύρησε λέγωντας, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἔλαχε νὰ εὑρεθῇ ἔξω εἰς τὸ δῶμά του καὶ εἶδε τρεῖς φλόγας πυρός, ὅπου εὐγῆκαν ἀπὸ τὸ Καμπαναρίον τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ ἐκτύπησαν ἴσα μέσα εἰς τὸ Καστέλλι*, καὶ εὐθὺς ἀναψεν ἡ ἀποθήκη τῆς μπαρούτης καὶ ὁ μέγας ἐκεῖνος σεισμὸς ἠκολούθησε. **Τ**ούτη εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὅπου νικᾷ ὑπὲρ πάντα καὶ ὅπου φράζει κάθε στόμα ἀπύλωτον.

Καὶ δὴλον ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὴν σιωπὴν καὶ συστολὴν τῶν λοιπῶν Λατίνων. **Ἐ**πειδὴ, ἂν δὲν ἐπέιθοντο εἰς τὴν διαλαλίαν τοῦ στρατιώτου καὶ νὰ τοὺς κυριεύσῃ ἄκρος φόβος, ἀλλὰ τὸ ἐστοχάζοντο διὰ ἓνα ἀπλῶς συμβεβηκός*, διατι ἐσήκωσαν ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου τὴν ἐκεῖ συναχθεῖσαν ὕλην, καὶ δὲν ἠκολούθησαν νὰ τελειώσουν ἓνα τοιοῦτον ἔργον, ὅπου αὐτοὶ τὸ εἶχον καὶ τὸ ὠνόμαζον ἀγιώτατον καὶ θεϊότατον; **Μ**άλιστα τοῦτο ἔπρεπεν ὁ Λατινεπίσκοπος, ὡς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας του, νὰ τὸ ἐπιμεληθῇ, διὰ νὰ λάβῃ παρὰ πάντων ἔπαινον ἀσύγκριτον. **Ἄ**λλ' ὅμως, ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἐτόλμησαν πλέον νὰ κάμουν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐσήκωσαν ἐκεῖθεν τὸ ὀγληγορώτερον. **Κ**αὶ ὄντως, ἡ Ἀλήθεια νικᾷ ὑπὲρ πάντα.

Τόσον καλὰ τὸ ἐκατάλαβαν, πῶς ἦτον ὀργὴ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ὥστε ποῦ μὴν ὑποφέροντες νὰ τὸ κηρύττῃ με ὄλην τὴν παρρησίαν ὁ Ἴταλὸς ἐκεῖνος Σολδατός*, τὸ ὀγληγορώτερον τὸν εὐγαλαν ἀπὸ τὴν Νήσον, ἀποστείλαντες αὐτὸν εἰς τὴν Ἴταλίαν.

Μέρος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος εἰς τὴν πόλιν τῆς Κερκύρας, μετὸ πανύψηλον κωδωνοστάσιον, ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἐξεπέμφθη λάμψις πυρός πρὸς τὴν πυριτιδαποθήκην, τὴν νύκτα τῆς 11-12.11.1718.

Τὸ ἐκατάλαβαν ἀκόμη καὶ καλὰ τὸ ἐβεβαιώθησαν καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ Ἡγεμόνος Ἀνδρέου Πιζάνη. Ἐγνώρισα εἰς τοὺς Κορυφοὺς* ἓνα εὐγενικόν, ἀγαθόν, καὶ χριστιανικὸν ἄνθρωπον, τοῦνομα Νικολέτον, τοῦπικλὴν Ῥοδόσταμον, γέροντα ἤδη τὴν ἡλικίαν· οὗτος μοὶ ἔλεγεν, ὅτι ἀπελθὼν ποτε εἰς Βενετίαν, ἐπῆγε καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βιοθανοῦς ἐκεῖνου Ἡγεμόνος Ἀνδρέου Πιζάνη. Εὐρῆκε μίαν του ἀδελφῆν, ἐσυνωμίλησε μὲ ἐκείνην, ἡ συνομιλία ἔφερεν εἰς τὸ μέσον τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος. Καὶ εἶδα, ἔλεγε, παράδοξον πρᾶγμα. Ἀντὶ νὰ ἰδῶ, ἔλεγεν, εὐλάβειαν, σέβας, φόβον ἀπὸ αὐτὴν πρὸς τὸν Ἅγιον, εἶδα μάλιστα, ὅπου ἐταράχθη, ἐσυγχίσθη ἢ υπερήφανος γυνὴ ἀπὸ ἄκρον μῖσος καὶ ἀντιπάθειαν, διὰ τὸν ὄλεθρον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἀνδρέου, πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἀγιότητα.

Ῥστε ὅπου, ὄχι μόνον ἐκ τῶν ἀναντιρρήτων σημείων, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως, οἱ ὁποῖοι ἔπαθον τὴν ἀνεΐκαστον* καὶ ἀθεράπευτον ταύτην αἰσχύνην, πάντη πάντως ἀπεδείχθη, καὶ βεβαιότατον ἐγένεν, ὅτι τοῦ θαυμαστοῦ καὶ υπερθαυμάστου θεοῦ Σπυρίδωνος ἔργον ἐστάθη ἡ καταστροφή τῆς Ἀκροπόλεως. Καὶ ὅποιος θέλει νὰ ἀρνηται τὴν φωνοτάτην τούτην ἀλήθειαν, ἐξάπαντος πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ ἀπὸ μιᾶς ἀναίσχυντος, διὰ νὰ μὴν εἰπῶ παντάπασιν ἄλογος καὶ ἀναίσθητος.

Κεφάλαιον γ'.

Ῥτι ἡ θαυματουργία αὐτῆ τοῦ θεοῦ Σπυρίδωνος εἶναι κατὰ ἀλήθειαν Ἀδέκαστος Κρίσις τοῦ Οὐρανοῦ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς

Ῥτι μὲν ἡ καταστροφή τῆς Ἀκροπόλεως ἔργον ἐστάθη τῆς δεξιᾶς τοῦ Σπυρίδωνος, ἀπεδείχθη ἤδη ἐν τῷ προλαβόντι κεφαλαίῳ μὲ ὄλην τὴν δυνατὴν ἐξέτασιν· καὶ μὲ ὅλους τοὺς τρόπους ἐγνωρίσθη καὶ ὠμολογήθη διὰ τοιοῦτον, ἀκόμα καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἐχθροῦς.

Ἀλλὰ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐγένε, καὶ εἴρηται πολλάκις, καὶ πάλιν τὸ λέγομεν· ὅτι, διὰ νὰ μὴ κτίσῃ ὁ ἀλαζῶν Ἡγεμὼν μέσα εἰς τὸν θεῖον του Ναὸν τὸ Ἀλτάρι* ὅπου ἐμελέτησεν.

Ῥτσι εἶπε καὶ τὴν πρώτην νύκτα, ἔτσι εἶπε καὶ τὴν δευτέραν, ὅταν κατ' ὄναρ ἐφάνη εἰς αὐτόν, συμβουλευόντάς τον, ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα προστάζοντάς τον, νὰ λείψῃ ἀπὸ τὸν σκοπὸν ὅπου ἔβαλε· ἦτοι νὰ μὴ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὴν παράνομον ἀπόφασίν του, τοῦτ'

ἔστι νὰ μὴ θελήσῃ νὰ κτίσῃ μέσα εἰς τὸν Ναόν του, ἐκεῖ εἰς τὸ ἅγιόν του πλευρόν, τὸ ἀθέμιτον καὶ θεομίσητον Ἄλτάρι* του, διατι θέλει τὸ μετανοήσῃ, ὅτε οὐδὲν ὄφελος.

Ἄφρον Ἡγεμῶν, ἀσύνετε Ἀνδρέα Πιζάνη, τί σε ὠφέλησεν ἢ κατὰ τῆς ἀψευδοῦς ὀπτασίας μεγαλοψυχία; Διὰ τὴν τὴν κάμῃς μίαν καινοτομίαν μέχρι τότε ἀνήκουστον; Διὰ τὴν ἀπειλαὶ καὶ φοβερῖσμοί, ἐναντίον τῶν καλῶν ἱερέων τοῦ θείου Ἱεράρχου, ὅπου σὲ ἰκέτεον μὲ ὄλην τὴν ταπείνωσιν; Ἄμποτες καὶ νὰ μὴν ἤθελες καταπεισθῆς εἰς τοὺς ἀνοήτους λήρους* τοῦ ἀθεωτάτου καπνολόγου* σου· διότι, ἀγκαλὰ* καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον ὁμολογουμένως ἦσαν *anima persa, ψυχὴ ἀπολεσμένη*, ὅμως κἂν δὲν ἤθελες στερηθεῖς τόσον παράκαιρα τὸ φῶς τῆς παρουσίας ζωῆς.

Καὶ λοιπὸν ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἁγίου ἔλαβε τέλος. Ὁ Ἡγεμῶν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀπωλέσθησαν. Ἡ τοῦ Ἄλταρίου* βουλή ἔμεινεν ἀτελείωτος.

* * *

Τώρα φαίνεται μοι, πῶς δὲν εἶναι πολλὴ δυσκολία νὰ στοχασθῇ καθ' ἑνας, ὅτι ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος ἐπαράστηνε καὶ παραστήνει ὅλον ἕνα τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν μὲ ὅλα τῆς τὰ φρονήματα· καὶ πάλιν, ὅτι μὲ τὸ Ἄλτάρι* ἐκεῖνο, ἐπαραστήνετο ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία μὲ ὅλα τὰ ἐδικὰ τῆς φρονήματα, καὶ μὲ τὸν Πάπαν τῆς.

Βεβαιότατα οὕτως ἔχει καὶ ἀλλῶς δὲν δύναται νὰ εἶναι ἡ τούτων κατάστασις.

Τὸ Ἄλτάριον* εἰσάγει καὶ Πάπαν καὶ ψευδοσύνοδον Φλωρεντινὴν, ἡγουν* καὶ προσθήκην τοῦ Ἁγίου Συμβόλου, καὶ ἀζυμοθυσίαν* καὶ μετουσίωσιν ἄνευ ἐντεύξεως καὶ ὅλας τὰς ἐξῆς καινοτομίας.

Ὁ Σπυρίδων ὀργίζεται καὶ ὀργιζόμενος ἀποβάλλει τὸ ἡγούμενον, ἡγουν* τὸ Ἄλτάρι*· ἄρα σὺν αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ ἀπέβαλε καὶ Πάπαν καὶ Φλωρεντιαν, καὶ ὅλα τὰ λοιπά, ἡγουν* ὅλον τὸν κακὸν ὄρμαθον* τῶν παπικῶν καινοτομιῶν.

Καὶ λοιπὸν, Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, Χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τέκνα γνησιώτατα, τὸ Θαῦμα τοῦτο, δὲν εἶναι ἀπλῶς ἕνα θαῦμα, ἡγουν* δὲν εἶναι ἕνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ θαύματα, ὅπου δείχνουσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἀγκαλὰ* καὶ νὰ κἀνῃ καὶ τοῦτο τὸ ἴδιον, ἀλλὰ κατὰ ἀλήθειαν εἶναι μία Ἀδέκαστος τοῦ Οὐρανοῦ Κρίσις.

Κρίσις μὲν τὴν ὁποῖαν ὁ **Οὐρανὸς** ἄνωθεν ἔδειξε σήμερον, ποία ἀπὸ τὰς δύο Ἐκκλησίας βαστᾷ τὴν θεῖαν Ἀλήθειαν, ἤγουν* ποία ἀπὸ τὰς δύο κρατεῖ ἀπαρασάλευτα τὰ Θεοπαράδοτα καὶ Ἀποστολικά Δόγματα καὶ τὰς Ἀποστολικὰς καὶ Πατρικὰς Παραδόσεις, καὶ ποία ἠθέτησε καὶ ἀνέτρεψεν αὐτὰ ὅλα καὶ μὲ τὰς κακὰς τῆς καινοτομίας ἔγινεν ἀφορμὴ ἢ μία Ἐκκλησία νὰ σχισθῆ εἰς δύο ἑναντίας καὶ πολεμίας ἀναμεταξὺ τῶν.

Καὶ τούτην τὴν ψυχοφθόρον καὶ κακίστην διαίρεσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, δηλαδὴ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς, σχεδὸν δὲν εἶναι τινάς, ὅπου νὰ μὴ τὴν ἠξεύρῃ· οἱ πλέον ἀμαθεῖς Χριστιανοὶ μας, ἂν καὶ δὲν ἠξεύρουν διαφορὰς ῥητῶς τὴν δεῖνα καὶ τὴν δεῖνα, ἠξεύρουν ὅμως καὶ διὰ βέβαιον τὸ ἔχουσι, πῶς οἱ Φράγγοι δὲν πιστεύουσι καθὼς πιστεύομεν ἡμεῖς· καὶ πάλιν ἐκ τοῦ ἑναντίου, οἱ Φράγγοι καὶ γραμματισμένοι καὶ ἀγράμματοι, σχισματικούς ὀνομάζουσιν ἡμᾶς τοὺς Ἀνατολικούς.

* * *

Λοιπὸν, ἔκρινε σήμερον ὁ **Οὐρανὸς** ἀπὸ τὰ ὑψηλά, ποῖοι εἶναι κατὰ ἀλήθειαν καὶ σχισματικοὶ καὶ κακόδοξοι αἰρετικοὶ καὶ ἄξιοι τοῦ αἰωνίου πυρός.

Ἡ φιλονικία, ὅπου εἶχον λάβει τὴν πρώτην τοὺς ἀρχὴν ἀκόμα ἀπὸ τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγιωτάτου Φωτίου καὶ εἰς διάστημα χιλιετήσιον καὶ ἔτι περισσότερον, πάντοτε ἐγίνοντο μὲ τὴν ἄκραν θερμότητα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ὄχι μόνον διὰ ζώσης φωνῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ συχνῶν συγγραμμάτων, ἢ φιλονικίας ὅλαις λέγω, σήμερον ἔλαβον τέλος.

Σήμερον ὁ **Οὐρανὸς** ἄνωθεν, διὰ τῆς δεξιᾶς τοῦ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς μεγάλου προστάτου τῆς Ὁρθοδοξίας θείου Σπυρίδωνος, ὀλοφάνερα καὶ καθαρῶτατα **ἀπεφάσισε,** πῶς ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, εἶναι Ὁρθόδοξος, Εὐσεβεστάτη, Ἀποστολική, καὶ Ἁγία· ἡ δὲ Δυτικὴ ἐκ τοῦ ἑναντίου εἶναι κακόδοξος, αἰρετική, δυσσεβεστάτη, παπιστικὴ καὶ πονηρή.

Ἐπειδὴ, ἂν δὲν ἦτο τοιαύτη, διατί ὁ Σπυρίδων διώχνει ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν του τὸ Ἀλτάριον* τῆς, ὄχι μὲ κανένα ἄλλον μετριώτερον τρόπον, ἀλλὰ μὲ τὸν πλέον φοβερώτερον, μὲ ἓνα τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφάνερωσε πόσον μῖσος, πόσῃ ἀποστροφῇ καὶ ὀργῇ ἔχει εἰς ἐκείνην τὴν ἐκκλησίαν τῶν πονηρευομένων, δίδοντας εἰς ὄλεθρον καὶ ἀφανισμόν, ὡς δυσσεβεῖς καὶ ἀλαζόνας, ὅλους ἐκείνους ὅπου μὲ αὐθάδειαν ἐφέροντο (ἑναντίον) εἰς τὴν Αὐτοῦ Ἁγιότητα; **Ἄν** δὲν ἦτο τοιαύτη, διατί τὸν συμβουλεύσαντα καὶ

ἐγκαρδιώσαντα τὸν Ἡγεμόνα καπνολόγον*, ὄχι μόνον ἐθανάτωσε, ἀλλὰ καὶ μέσα εἰς τὸν συγχαμερώτατον βόρβορον ἔκαμε νὰ εὔρεθῃ, καθὼς ἔλαχε, κυλιόμενος ἀτιμώτατα;

Ἐπαυσαν, ἔπαυσαν λέγω ἢ ἄπειραις λογομαχίαις καὶ λογοτριβαῖς· ὅτι ναὶ σήμερον κατὰ ἀλήθειαν ὁ **Οὐρανὸς** ἐβεβαίωσε, καὶ ἀναντιρρήτα ἔδειξεν, ὡς ἀληθέστατα, ὡς γραφικώτατα, ὅλα ἐκεῖνα ὅπου πρῶτος ὁ Ἱερὸς Φῶτιος ἔγραψε κατὰ Λατίνων.

Σήμερον ὁ **Οὐρανὸς** μετὰ τὴν **Ἀδέκαστον Κρίσιν** τοῦ ἐπῆνεσε καὶ ἀπεφάσισεν, ὅτι καλῶς καὶ ὀρθῶς καὶ κανονικῶς ἔπραξεν ἔπειτα ὁ ἱερὸς Σέργιος, ὅπου ἐξήλειπεν ἀπὸ τὰ Δίπτυχα τοῦ Πάπα τὸ μνημόσυνον.

Σήμερον ὁ **Οὐρανὸς** ἄνωθεν ἐπεκύρωσε καὶ ἐπεσφράγισε τοὺς λογικοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ παλαίσματα καὶ ὅλην ἐκείνην τὴν ἡρωϊκωτάτην καὶ ξενήκουστον ἔνστασιν τοῦ ἱεροῦ Μάρκου τῆς Ἐφέσου, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀνέτρεψε, κατήργησε καὶ ἐματαιώσε τὰ κατὰ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀληθείας, τῆς Φλωρεντίας σαπρομηχανήματα.

Μὲ ἓνα λόγον, σήμερον ἐκ δευτέρου ὁ Θεὸς τῶν θαυμασίων διεχώρισεν ἀνὰ μέσον τοῦ Φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκοτόυς· ἀνὰ μέσον τοῦ Φωτὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκοτόυς τῆς Δυτικῆς ὀχλαγωγίας· ἀνὰ μέσον δηλαδὴ τῆς φωτεινοτάτης ἀληθείας τῶν Οὐρανίων Δογμάτων, τὰ ὅποια, καθὼς παρέλαβεν, οὕτω φυλάττει ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκοτεινοτάτου ψεύδους τῶν σατανικῶν φρονημάτων, τὰ ὅποια ἐφεῦρε καὶ κρατεῖ ἡ Δυτικὴ ἐκκλησία.

Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι, ὅσοι κατοικεῖτε εἰς τὸν τετραπέρατον κόσμον, ἀκούσατε, μάθετε, ὅτι μεθ' ἡμῶν τῶν ταπεινῶν ἢ νίκη· ὅτι συνετρίβη τὸ κέρας τῶν δυναστῶν· ἔπεσεν ἡ ὕβρις τῶν ὑπερηφάνων καὶ ἀγερώχων· οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἶτα τί; **Αὐ**τοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσον, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.

Καὶ κατὰ ἀλήθειαν, σήμερον εἶδον ἐν τῇ Κερκύρα οἱ Ὁρθόδοξοι, ὡς ὁ πάλαι Ἰσραήλ, ὑποβρυχίους καὶ καταχαωμένους* τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐδικούς των· λοιπόν, ἄς λάβωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὴν Ὠδὴν τοῦ Μωϋσέως εἰς τὸ στόμα μας καὶ ἄς βοήσωμεν καὶ ἡμεῖς χαρμονικῶς καὶ πανηγυρικῶς, ᾄδοντες καὶ λέγοντες: **«**Ἄσσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδοξάσται. **Ἡ** δεξιὰ Σου

χείρ, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ δεξιὰ Σου χεῖρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς, καὶ τῶ πλήθει τῆς δόξης Σου, συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους. Ἀπέστειλας τὴν ὀργὴν Σου, κατέφαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ καλάμην. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν Σου, κατέπιεν αὐτοὺς ἡ γῆ· θαυμαστός εἶ, Κύριε, ἐνδόξως ποιῶν τέρατα. Τίς ὁμοίός Σοι ἐν θεοῖς, Κύριε; τίς ὁμοίός Σοι ἐν ἰσχύϊ;».

Ἐγὼ δὲ καὶ μὲ τὸν μεγαλοφωνότατον Προφήτην εὐκαίρως φωνάζω σήμερον πρὸς τὴν σύμπασαν Ἐκκλησίαν τῶν Ὁρθοδόξων: «Φωτίζου, φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἡ ἐκλεκτὴ Νύμφη τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία· ἡ γὰρ δόξα Κυρίου ἐπὶ Σὲ ἀνέτειλεν. Εὐφραίνου καὶ κατατέρπου, ὅτι ἀφείλε Κύριος τὰ ἀδικήματά Σου, καὶ τὸ παρὰ τῶν ἐχθρῶν Σου μακροχρόνιον ὄνειδος» (Ἠσ. ξ' 1, θ' 14· Σοφ. γ' 14).

* * *

Ἔθνη Λατίνων, ἀγέρωχα καὶ πεισματικά, ἔθνη ὑπερήφανα καὶ ὑβριστικά, ἔθνη τῆς παπικῆς λατρείας θεραπευταί, ἐσεῖς ὅπου ὑπερκαυχᾶσθε εἰς τὰς βασιλείας καὶ δυναστείας τῆς γῆς, καὶ μὲ ἀνυπόφερτον καταφρόνησιν ὀνειδίζετε ἡμῶν τὴν δουλείαν· ἐσεῖς ὅπου καὶ εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἔξω σοφίας ἐπαίρεσθε τόσον πολλά, Λατίνοι, ἐχθροὶ ἄσπονδοι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, γνῶτε καὶ ἠττᾶσθε.

Γνωρίσατε σήμερον καὶ καταλάβετε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, μεθ' ἡμῶν ἡ Ἀλήθεια ὁ Χριστός, μεθ' ἡμῶν τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, μεθ' ἡμῶν, λέγω, τῶν ταπεινῶν, τῶν ἐξουθενωμένων, τῶν ἀείποτε μυριοτρόπως ἀπὸ ἐσᾶς πολεμουμένων καὶ ἐπιβουλευομένων.

Γνῶτε τοῦτο σήμερον καὶ στανικῶς σας, γνῶτε καὶ ταπεινωθῆτε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ· ἐδῶ δὲν εἶναι πλέον λόγια ὅπου νὰ κομπάζετε, πῶς δύνασθε νὰ ἀποκρίνεσθε εἰς τὸ ἓνα ἑκατόν, καθὼς τὸ ἐκαυχηθήκατε εἰς τὴν ψευδοσύνοδον τῆς Φλωρεντίας· δὲν εἶναι πλεκτάναις σοφιστικαῖς· δὲν εἶναι συλλογισμοὶ Ἀριστοτελικοί· εἶναι ἔργα θείας χειρός· εἶναι ἔργα, ὅπου καμμία σοφιστικὴ τέχνη δὲν δύναται νὰ τὰ διαστρέψη.

Καὶ λοιπόν, τί μέλλετε; τί διανοεῖσθε; τί στέκεσθε ἀκόμη εἰς ἐκεῖνα τὰ θεομισῆ φρονήματα, διὰ τὰ ὅποια φανερὰ καὶ ἀναντιρρήτως ὁ Σπυρίδων μακρὰν σᾶς ἀπεδίωξεν ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ναόν του, ταῦτόν εἰπεῖν, μακρὰν ἀπὸ τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, μακρὰν ἀπὸ τὸν Χριστόν, μακρὰν ἀπὸ τὸ Πανάγιόν του Πνεῦμα;

Ἐπιστρέψατε, ἐπιστρέψατε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων· ἐπιστρέψατε εἰς τὴν θεοπαράδοτον θρησκείαν.

Μὴ αισχυνθῆτε νὰ ὁμολογήσετε ὀψέποτε τὴν σατανικὴν σας πλάνην καὶ νὰ δεχθῆτε τὸ Ὁρθόδοξον Δόγμα τῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως.

Ἐκβάλετε τὴν μιαιρωτάτην προσθήκην ἀπὸ τὸ Ἅγιον Σύμβολον τῆς Πίστεως.

Ἀπορρίψατε τὰ ἰουδαϊκὰ ἄζυμα* ἀπὸ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν.

Καταδεχθῆτε νὰ βαπτίζεσθε εἰς τρεῖς καταδύσεις, διὰ νὰ μὴ μένητε ἀβάπτιστοι μὲ μόνον τὸ σατανικὸν ράντισμα.

Μὴ θέλετε νὰ ἀρκῆσθε εἰς μόνα τὰ Κυριακὰ λόγια εἰς τὴν μετουσίωσιν τῶν Μυστηρίων, διὰ νὰ μὴ γίνεσθε ἀρτολάτραι χωρὶς τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Θεοῦ Πνεύματος.

Μὴν ἀποστερηῆτε ἀδικώτατα καὶ ἀπανθρωπότατα τοὺς λαϊκοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τὸ Ποτήριον τῆς Ζωῆς, ἀντινομοθετοῦντες τῷ Δεσπότη Χριστῷ.

Ἀποσιωπήσατε τὸν μῦθον τοῦ καθαρτηρίου πυρός.

Μὴ καταχαρίζητε εἰς τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνο, ὅπου δὲν τῆς προξενεῖ ἔπαινον καὶ εἰς τὴν Γραφὴν εἶναι ἐναντιώτατον, ἤγουν* τὸ ἀπὸ συλλήψεως ἀμέτοχον τοῦ προγονικοῦ μιάσματος.

Ἄς ταπεινωθῆ καὶ ὁ ἰσόθεος Πάπας καὶ ἄς ὁμολογήσῃ εὐγνωμόνως, πῶς εἶναι Ἐπίσκοπος τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ὄχι ποτὲ καὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας Κεφαλὴ· τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ὄχι κριτῆς καὶ ὑπέρ, ἀλλὰ καὶ ὑπεύθυνος καὶ ὑποκείμενος.

Τούτην τὴν καλλίστην καὶ θεαρεστοτάτην μετάνοιαν νὰ κάμετε, σᾶς κράζει καὶ σᾶς παρακινεῖ τοῦτο τὸ ὑπερφυῆς καὶ ἐξαισίον Ἔργον τοῦ Ἱεράρχου Σπυρίδωνος.

Τοῦτο ἀποφασίζει ψεύστας καὶ ἀπατεῶνας ὄλους ἐκείνους, ὅπου δοξάζετε ὡς ἁγίους καὶ ὑπεραγίους, μὲ τὸ νὰ ἔγραψαν πικρότατα ἐναντίον τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα ἐναντίον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅ,τι λογῆς.

Μάλιστα ἀνάμεσα εἰς ὄλους τοὺς ἄλλους, οἱ πλέον πικρότεροι ἐστάθησαν ὁ συκοφάντης Βοναβεντούρας* καὶ ὁ σοφιστῆς Θωμᾶς*, ἀπὸ τοὺς ὁποίους σεῖς ψευδονομάζετε τὸν ἕνα *Σεραφικὸν* καὶ τὸν ἄλλον *Ἀγγελικόν*. **Λ**οιπὸν σήμερον θέλετε τοὺς γνωρίσει, πῶς εἶναι μάλιστα σατανικοί, διαβολικοί, ψεῦσται καὶ ἀπατεῶνες, ἐχθροὶ τῆς ἀληθείας, προστάται τοῦ ψεύδους καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς Ἁγίας καὶ Οἰκουμενικὰς Συνόδους ἀναθεματισμένοι καὶ ὕλη τοῦ αἰωνίου πυρός.

* * *

Καὶ ἀληθινὰ Χριστιανοί, δὲν ἤτον ἀκόλουθον τοῦτο νὰ γένη; **Ἦ**γουν*, δὲν ἔπρεπε νὰ αισθανθοῦν οἱ Λατίνοι, δὲν ἔπρεπε νὰ

Σύγχρονος άποψις τής πόλεως Κερκύρας και του παρακειμένου νησιδίου, εις τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἡ «Οὐρανοῦ Κρίσις» (12.11.1718).

ἐξυπνήσουν; **δ**ὲν ἔπρεπε νὰ συλλάβουν ἓνα φόβον σωτήριον, βλέποντες και ἀκούοντες τὴν πραγματικὴν τούτην **Ἀπόφασιν τοῦ Οὐρανοῦ**, στοχαζόμενοι, πῶς καθὼς τώρα εὐρίσκονται εἶναι ἀπόβλητοι, ἀποδεδοκιμασμένοι και ἀλλότριοι τοῦ Θεοῦ και τῶν ἀγίων;

Ναι βεβαιότατα, κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, οὕτως ἔπρεπεν νὰ κάμουν.

Μὰ ἀλλοίμονον· αὐτοὶ μάλιστα ἐφάνηκαν ἀναίσθητοι εἰς τὴν **Οὐράνιον** ἐκείνην **Βροντὴν**· αὐτοὶ ἠθέλησαν καλλίτερα νὰ μιμηθοῦν τὴν σκληρότητα τοῦ θεηλάτου* Φαραῶ· ἠθέλησαν προτιμότερον νὰ φανοῦν ὁπαδοὶ τῶν ἀπειθῶν και σκληροτραχήλων Γραμματέων και Φαρισαίων, οἱ ὁποῖοι βλέποντες τὰ ἀναντίρρητα θαύματα τοῦ Ἰησοῦ, ὄχι μόνο δὲν ἐπίστευον εἰς αὐτόν, ἀλλὰ και με κάθε τρόπον ἐσπούδαζον νὰ τὰ συκοφαντήσουν ὡς πλάσματα.

Και ἀφίνω νὰ λέγω τοὺς μακράν, ὅπου ἡ δὲν ἤκουσαν ὀλότελα ἓνα τοιοῦτον τεράστιον, ἢ τὸ ἤκουσαν, ἀλλ' ὄχι και με ὅλα ἐκεῖνα τὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα και φοβερὸν τὸ παραστήνουσι, και ἄξιον διὰ νὰ κάμη τοιαύτην ἐνέργειαν.

Λέγω δὲ ἐκείνους, ὅπου εὐρέθησαν μέσα εἰς ἐκείνους τοὺς ἀνεικούστους φόβους, ὅπου και με τοὺς ὀφθαλμοὺς των εἶδον τὰ φρικτὰ ἐκεῖνα και ἐξάῖσια πράγματα, και με τὰ ὄψα τους ἤκουον τοῦ καλοῦ στρατιώτου τὸ κήρυγμα, και αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μετέθεσαν τὴν ὕλην, διὰ νὰ μὴ πάθωσι και αὐτοὶ τὰ ὅμοια ἢ και χειρόνα.

Διὰ τοὺς τοιούτους κυρίως λέγω και τούτους ταλανίζω, ὅπου ἠθέλησαν προτιμότερον νὰ τὸ περάσουν διὰ ἓνα ψιλὸν συμβεβηκός*, παρὰ νὰ στοχασθοῦν, πῶς ἦτον, καθὼς και τῇ ἀληθείᾳ ἦτον, μία ἀκαταφρόνητος **Ἀπόφασις τοῦ Οὐρανοῦ**, ὅτι οἱ Λατῖνοι εἶναι ἀπόβλητοι.

Τούτους, τούτους ἐγὼ κλαίω, τούτους ταλανίζω· τούτους και ὁ Προφήτης Ἡσαΐας σημειώνει ὡς πάντη ἀναισθήτους, λέγων: «ἔδω-

κεν αὐτοῖς ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ὅπως μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ τοῖς ὠσίν αὐτῶν ἀκούσωσι, καὶ συνῶσι, καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτοὺς» (Ἠσ. ζ' 9, κθ' 10)· ἰδοὺ με ποίους ὁμοίασαν οἱ ἀκόλουθοι τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας καὶ με ποίους εἶναι ὅμοιοι.

Ῥοχι τάχα, πῶς ὁ μόνος φιλόανθρωπος Κύριος, ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι, δὲν θέλει τῶν τοιούτων τὴν σωτηρίαν, ἀλλὰ θέλει νὰ φανερώσῃ μὲ αὐτά, πῶς ἔπηξαν εἰς τὸ κακόν, πῶς ἐπωρώθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδιά, πῶς ἡ ἐπάρατος αὐτῶν οἴησις καὶ δοκοφροσύνη ἀποδιώκει κάθε ἀγαθὸν λογισμόν, δὲν δίδει καμμίαν εἴσοδον εἰς τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ· καὶ διὰ τοῦτο οὔτε νὰ αἰσθανθῶσι δύνανται, οὔτε νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἀλήθειαν καὶ νὰ εὕρωσι σωτηρίαν αἰώνιον.

Λοιπὸν, τί ἀκολουθεῖ; Τοῦτο βεβαίωτα ἀκολουθεῖ· ὅτι ὕστερα ἀπὸ τὴν **Κρίσιν τοῦ Οὐρανοῦ**, οὔτε φιλονεικίας ἔχουσι πλέον τόπον, οὔτε ἀμφιβολία καμμία ἠμπορεῖ νὰ μένη πλέον περὶ τῶν Λατίνων.

Ῥομολογουμένως, ἀναμφιβόλως, ἀναντιρρήτως οἱ Λατίνοι εἶναι ἀδόκιμοι, ἀπόβλητοι, ἐχθροὶ καὶ ἀλλότριοι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Ἀγίων Αὐτοῦ.

Τὴν ἐλάττονα τοῦ συλλογισμοῦ ἀποδεικνύει ὁ Δαυλὸς* ὁ ἀναμμένος τοῦ Σπυρίδωνος.

Κεφάλαιον δ'.

Ἐπίλογος, παραίνεσιν ἔχων πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς

Τὸ Θαῦμα λοιπὸν ἐκεῖνο τοῦ θείου Σπυρίδωνος ἐστάθη μία πραγματικὴ **Κρίσις τοῦ Οὐρανοῦ**, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ αἰσθητῶς καὶ νοητῶς ἀπέβαλε καὶ ἀπέκοψεν, ὡς σαπημένην καὶ τρομερὰν ἀπὸ τὸν τρομερὸν Παπισμόν, τὴν Δυτικὴν ἐκκλησίαν, ἀπὸ τὴν πνευματικὴν Ὀλομέλειαν τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἄπεδειχθῆ τοῦτο λαμπρότατα, ἀγκαλὰ* καὶ νὰ μὴν αἰσθάνωνται οἱ δεῖλαιοι, ἀλλὰ μένουσιν ἴσα μὲ τὸν ἑωσφόρον, ἀμετανόητοι καὶ ἀδιόρθωτοι· πρᾶγμα κατὰ τὴν ἀλήθειαν ὄντως ἀξιοθρήνητον· (εἶθε) ἡ παντοδύναμος Χάρις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς αἴσθησιν.

* * *

Καιρὸς δὲ εἶναι τώρα, νὰ στρέψω τὸν λόγον εἰς ὑμᾶς τοὺς Ἀδελφούς μου· καὶ μάλιστα εἰς ἐσᾶς τοὺς Ἀδελφούς μου Ὁρθοδόξους, οἱ ὅποιοι εὕρίσκεσθε διεσπαρμένοι εἰς διαφόρους πόλεις καὶ τό-

πους τῆς Εὐρώπης· τῆς Εὐρώπης αὐτῆς, εἰς τὴν ὁποῖαν μάλιστα τὴν σήμερον πλημμυρεῖ ἡ ἀθεωτάτη ἀδιαφορία τῶν θεοστυγῶν* θεϊστῶν*.

Ἐσεῖς λοιπόν, ἀγαπητοί, ἀφ' οὗ μὲ τὰ θαυμάσια καὶ ἐξαίσια ἔργα τοῦ θείου Σπυρίδωνος εὐκόλως καταισχύνητε τοὺς ἀναισχύντους Παπιστάς, αὐτὰ τὰ ἴδια ὡς φανερά, ὡς ὁμολογούμενα, ὡς ἀκαταμάχητα ὄπλα, σὰς συμβουλευώ, ἀδελφοί, νὰ κρατῆτε καὶ ἐναντίον

τῶν ἀθέων θεϊστῶν*, διὰ νὰ μὴ δίδετε προσοχὴν εἰς ἐκείνας τὰς ἀπωλεσμένας ψυχάς, ἀλλὰ μὲ ὅλας σας τὰς δυνάμεις νὰ βαστάτε τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ· τὴν Πίστιν ἐκείνην λέγω, ὅπου ἐνίκησε τὸν κόσμον, ὅπου ἠμέρωσε τοὺς λέοντας, ὅπου ἔκαμε τοὺς λύκους ἄρνας, ὅπου ἔβαλεν ὑποκάτω εἰς τὸν ἐδικόν της ζυγὸν τοὺς αὐχένας τῶν Αὐτοκρατόρων· τὴν Πίστιν ἐκείνην, ὅπου ἐξώρισε ἀπὸ τὴν οἰκουμένην τὴν εἰδωλολατρείαν, ὅπου ἐμώρανε τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου, ὅπου ἀνέδειξε ὡς ἰχθύας ἀφώνους τοὺς πολυφθόγγους ῥήτορας· ὅπου ἐφύτευσε εἰς τὸν κόσμον τὴν γνῶσιν τῆς μιᾶς Τρισυποστάτου Θεότητος· τὴν Πίστιν ἐκείνην, ὅπου ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τὴν πρὸς ἀλλήλους τελείαν ἀγάπην, τὴν ἀληθινὴν ἀρετὴν, ἤγουν* τὴν ἀληθινὴν σωφροσύνην, τὴν κατὰ Χριστὸν ταπεινώσιν, τὴν ἀκριβεστάτην δικαιοσύνην, τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Ῥ Πίστις θειοτάτη! **Ῥ** Πίστις ἀγιωτάτη! **Ῥ** Πίστις ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμπουσα! **Π**ῶς ἔτσι εἰς τὴν σταθερὰν μεσηβρίαν Σου ἐσκοτίσθησαν καὶ σκοτίζονται οἱ παράφρονες θεῖσται*, κατὰ τὴν κατάραν τοῦ προφήτου Ὡσηέ;

Πῶς δὲν εἶναι δακρύων ἄξιοι, ἐκεῖνοι ὅπου ἀθετοῦσι τὴν θειότητά Σου; ποῖος νοῦς δύναται νὰ νοήσῃ ἢ ποία γλῶσσα ἠμπορεῖ νὰ παραστήσῃ μὲ λόγον τὴν φοβερὰν καταδίκην τούτων τῶν ἀντιχριστῶν (ὅτι καὶ ὄντως ἀντίχριστοι), ὅπου γυμνῆ τῇ κεφαλῇ, καθὼς λέγει ἡ παροιμία, ἀντιφέρονται εἰς τὰ ἔργα καὶ τοὺς κόπους καὶ τὰ τέλη τῆς ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Χριστοῦ;

Βεβαιότατα, ὅσοι εἶναι οἱ στέφανοι, αἱ ἀντιμισθίαι καὶ τὰ γέρα τῶν θεοσόφων καὶ θεοκηρύκων Ἀποστόλων, ἄλλαι τόσαι θέλει εἶναι αἱ ποιναὶ καὶ βάσανοι τῶν χριστομάχων τούτων καὶ θεοσκοτίστων θεϊστῶν*.

* * *

Φεύγετε, Ἀδελφοί, ἀπὸ τούτους ὡς ἀπὸ πυρός· φεύγετε τὰς ψυχοβλαβεῖς συναναστροφάς των· φεύγετε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀντιθέων βιβλίων τους.

«**Υ**ιέ, πίνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγελίων» (Παροιμ. ε' 15)· ἔτσι σοῦ παραγγέλει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Ὅποιον καὶ Αὐτὸ οἱ θεήλατοι* θεΐσται* συνεκβάλλουσιν ἀντάμα μετὸν Οὐ̅ ἔστι Πνεῦμα Ἰησοῦν Χριστόν.

Πίνε, λέγει, ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγελίων, ἤγουν* ἀπὸ τὰ Στόματα διδάσκου τῆς Ἁγίας σου Ἐκκλησίας· ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς Ἀποστόλους· ἀπὸ τοὺς θεοφόρους Πατέρας· ἀπὸ τὰς ἁγίας Συνόδους· καὶ πρὸ πάντων, ἀπὸ τὰς Ἁγίας Γραφάς.

Μὴ προτιμήσης τοὺς παραλογισμοὺς τοῦ Βολταίρ*, ἀπὸ τὴν θεοσοφίαν τοῦ Παύλου· μὴ ἀκούης τοὺς ἀθέους, ἀλλὰ τὸν Χρυσόστομον ἄκουε, τὸν Βασίλειον, τὸν Ἀθανάσιον, τὸν Γρηγόριον· μὴ δίδης προσοχὴν εἰς τὰ πειράματα τῶν νῦν φιλοσόφων, ἀλλὰ μάλιστα εἰς τὰ πειράματα τοῦ θεοῦ Σπυριδῶνος στήλωσαι τὸν νοῦν σου, ὅπου εἶναι πάντη ἄσφαλτα· εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς παραδόξου ἐκλείψεως τοῦ Ἥλιου [κατὰ τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίου], τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ὑψίνους μέγας Διονύσιος [Ἄρεσπαγίτης] καὶ εὔρεν ἐκεῖθεν τὴν σωτηρίαν του· εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν Ἀπολογία, ὅπου ἔγραψεν Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος καὶ Μάρτυς πρὸς τοὺς Αὐτοκράτορας τῆς Ῥώμης.

Μὴ δίδης προσοχὴν εἰς τὰς φλυαρίας τῶν ἀθέων ἐκεῖνων, ἀλλ' ἔχε πάντα εἰς τὸν νοῦν σου τῶν ἁγίων Μαρτύρων τοὺς ἄθλους καὶ τὴν ὑπὲρ φύσιν ἀνδρείαν καὶ σταθερότητα· τῶν ὁσίων ἀνδρῶν τοὺς μακροὺς καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀγῶνας, τὰ ὁποῖα ὅλα δὲν ἤθελαν ὑπομείνει, ἂν δὲν ἦτο καταπεπεισμένοι πῶς τοὺς ἐκδέχονται μετὰ θάνατον μισθοὶ ἀθάνατοι, ἀγαθὰ αἰῶνια καὶ ἀτελεύτητα, «ἀ ὀφθαλμὸς οὐκ οἶδε, καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν» (Α' Κορινθ. β' 9).

Αὐτὰ ἀγαπητοί, συλλογίζεσθε· αὐτὰ μελετᾶτε· καὶ ἐτοιμάζετε τὰ ἔργα σας πρὸς ἀπολογία τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἡμέρας, ἀποφεύγοντες τὰς θεατρομανίας, τὰ ξεφαντώματα, τοὺς γέλωτας, τοὺς χορούς, τὰ παιγνίδια, καὶ πᾶσαν σαρκικὴν ἡδυπάθειαν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅλα αὐτὰ σκορπίζεται ἡ θεία κατάνυξις, φεύγει ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτως εὐρίσκει χώραν ὁ Βολταιρισμός*, ὁ ἀθεϊσμός, ἡ ρίζα δηλαδὴ καὶ πηγὴ πάσης παρανόμου πράξεως.

* * *

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων, καὶ Δημιουργὸς πάντων, καὶ οὐρανίων καὶ ἐπιγείων, ὁ σαρκὶ δι' ἡμᾶς παθὼν, καὶ τὴν ἀπάθειαν ἡμῖν πρυτανεύσας, αὐτὸς διὰ τὴν οἰκειάν Αὐτοῦ Ἀγαθότητα, νὰ φωτίσῃ ἀδελφοὶ καὶ ἐσᾶς καὶ ἡμᾶς, καὶ νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ νὰ ἔχωμεν εἰς τὰς καρδίας μας πάντοτε ἐρρίζωμένον

τὸν φόβον Του, διὰ νὰ μᾶς ὀδηγήῃ Ἐκεῖνος, ὡς λαμπὰς ἄσβεστος, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ἵνα εὐρεθῶμεν ἐνώπιον Αὐτοῦ εὐάρεστοι, ἐν τῇ Ἡμέρᾳ Ἐκείνῃ τῆς φρικτῆς καὶ ἐνδόξου Παρουσίας Αὐτοῦ.

Ναί, γένοιτο, γένοιτο, διὰ πρεσβειῶν τοῦ μεγάλου καὶ θερμοῦ προστάτου τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, θείου Σπυρίδωνος. Ἀμήν.

Τὸ σχέδιον

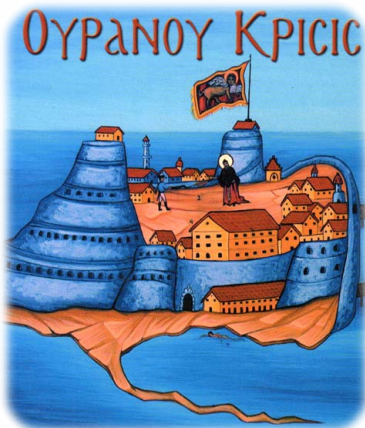
Σημ. ἐπιμ.: *Εἰς τὸ Κεφάλαιον αὐτό, ὡς ἐν Ἐπιλόγῳ, ὁ ζηλωτῆς Συγγραφεὺς ἐξηγεῖ πῶς τὸ ἱερὸν Λείψانون τοῦ θείου Σπυρίδωνος ἔφθασεν ἀπὸ τὴν Κύπρον, διὰ μέσου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὴν Κέρκυραν. Ἐκ τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ, δημοσιεύομεν μόνον τὴν θαυμασίαν κατακλιδα.*

...Μεγάλη δὲ καὶ ἄφατος ἡ Πρόνοια τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, τὴν Ὅποιαν ἔχει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του· ὅτι ἔστειλεν ἐκεῖ εἰς τὴν Κέρκυραν τὸν ὑπερθαύμαστον τοῦτον Ἅγιον, ὄχι ἄλλο παρὰ ἓνα **φοβερόν μεθόριον**, μίαν ἄλλην φλογίνην ῥομφαίαν, διὰ νὰ κρατῆ μακρὰν ἀπὸ τὸν νοητὸν Παράδεισον τοὺς ἀναιδεῖς Παπιστάς, ὅπου μὲ κάθε τους ἀναισχυντίαν θέλουσι νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰς ἐδικὰς μας Ἐκκλησίας καὶ νὰ μεταδίδουν καὶ εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τοὺς ἐδικούς των μολυσμοῦς· καθὼς τυραννικῶς ἔσυρναν εἰς τὴν μιανὰν τους κοινωνίαν, πλέον παρὰ διακοσίους χρόνους, τοὺς ἀθλίους Κυπρίους, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰωσήφ τοῦ Βρυννίου· καὶ καθὼς τοὺς ἐλεεινοὺς Κρητικούς ἔκαμαν νὰ μὴν ἔχουν οὔτε ἓνα Ἐπίσκοπον, μία τόση Νῆσος, ἀλλὰ ἠναγκάζοντο νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ Τζιρύγον* φεῦ τῆς ἀθλιότητος, νὰ χειροτονοῦνται ἱερεῖς οἱ ὑπονήφιοι καὶ ταύτην δὴ τὴν καταδίκην ὑπὸ τῶν χρηστῶν καὶ γαληνῶν Ἐνετῶν ἔπασχον· καὶ τὰ αὐτὰ πάσχουσι καὶ νῦν οἱ ὑπὸ τὴν δεσποτίαν αὐτῶν τελοῦντες Ὁρθόδοξοι σκλαβοῦνοι, μὴ συγχωρούμενοι οὐδ' ἐκεῖνοι νὰ ἔχωσιν ἴδιον Ἀρχιερέα, ἵνα τῷ χρόνῳ δῆθεν ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν· καὶ συχνὰ κτίζουσιν Ἀλτάρια* τυραννικῆ ἐξουσία ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τῶν Ὁρθοδόξων.

Ὁ τοίνυν θεῖος Σπυρίδων, οἷον μέσος ἐστηκὼς ἡμῶν τε τῶν Ἀνατολικῶν καὶ αὐτῶν τῶν Δυτικῶν, ἐν τῇ Κερκύρα, οὐκ ἀφήσιν ἀλλήλοις ἐνοῦσθαι, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν, ἐκείνους οὐκ ἀφήσιν ἐνοῦσθαι μεθ' ἡμῶν, ὁ παντὶ τρόπῳ βούλονται· εὐχαριστία τῷ ἀγαθῷ Θεῷ· ῥύσαιτο ἡμᾶς τῆς τούτων λύμης εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

* * *

Ἀδελφοί, ἐγὼ ζήλω θεῖῳ κινήθεις διὰ τὴν κοινὴν ὑμῶν ὠφέλειαν, ἐκοινολόγησα τὴν ὑπὲρ φύσιν ταύτην τοῦ θείου Σπυρίδωνος Θαυματουργίαν, μὲ τὰς ἐπομένας αὐτῇ θεωρίας· μετὰ δὲ τοῦτο, ὑπὸ

Τὸ παρακείμενον εἰς τὴν πόλιν τῆς Κερκύρας νησίδιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγένινεν ἡ «Οὐρανοῦ Κρίσις». Λεπτομέρεια συγχρόνου πίνακος, βασιζομένου εἰς τὴν «Ἰχνογραφίαν» τοῦ Ἱεροῦ Ἀθανασίου Παρίου, φυλασσομένου εἰς τὸ «Κέντρον Πατερικῶν Μελετῶν», Μεθώνη Πιερίας.

θετοῦντες, ἀλλὰ τὸ καλὸν καὶ δίκαιον καὶ συμφέρον ἀδελφικῶς ἡμῖν συμβουλευόντες.

Καὶ λοιπόν, ὅσοι ἔχετε ζῆλον ὑπὲρ τῆς Πατροπαραδότου Ὁρθοδοξίας, ἐναντίον τῶν κακοδόξων Λατίνων, καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὸν θεῖον Σπυρίδωνα, διπλώσατε τὰς ἐπινικίους καὶ εὐχαριστηρίους φωνάς σας, εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀδελφῶν μας ἐκεῖνων, ὅπου δὲν δύνανται νὰ δεῖξουν μὲ φωνὰς ἀκουστὰς τὸν ἐγκάρδιον πόθον τους· λοιπόν, ψάλλατε τῷ Κυρίῳ ἐν ἀλαλαγμῷ· ἤσατε αὐτῷ ἄσμα καινόν· ὅτι καὶ κατὰ ἀλήθειαν καινὰ καὶ παράδοξα εἰργάσατο ὁ Κύριος, εἰς ἐξουδένωσιν τῶν ἐπηρεμένων καὶ μεγαλαύχων Παπιστῶν· **Αὐτῷ** ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν!

Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ, τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ, προσκύνησις καὶ εὐχαριστία, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

(*) Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, Οὐρανοῦ Κρίσις, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξον Κέντρον Πατερικῶν Μελετῶν “Ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός”», Μεθώνη Πιερίας 2008, σελ. 96.

• Γιὰ τὶς λέξεις μὲ κόκκινο ἀστερίσκο * βλ. *Γλωσσάριον*, σελ. 65-67, τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Φρικτοῦ Θαύματος ὑπὸ τοῦ θεῖου Σπυρίδωνος, ἐκδοσις Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος.